

Na samém počátku roku 2019 byla DR ČKA informována představenstvem ČKA o jím zjištěných pochybnostech ve výkonu činnosti ředitelky Kanceláře ČKA, Ing. arch. Marie Špačkové. Pochybnosti se týkaly hospodaření komory, jehož řízení měla ředitelka v kompetenci, svěřené jí představenstvem. V následném období ledna a února proběhla v kanceláři ČKA hloubková vnitřní kontrola, zaměřená na průběh a výsledky hospodaření proběhlého roku 2018. Vyvrcholením této kontroly bylo zajištění vypracování účetní závěrky za rok 2018 a zajištění provedení jejího auditu. Výsledky těchto kontrol zjistily a prokázaly, že reálný obraz hospodaření zásadně neodpovídá čtvrtletním výkazům o průběhu hospodaření, které byly za představenstvo vypracovávány ředitelkou kanceláře a předkládány ke kontrole dozorčí radě. Zjištěná fakta ukazují, že hospodaření uplynulého roku nebylo ve skutečnosti vyrovnané, jak vyplývalo z výkazů hospodaření předkládaných ředitelkou, ale schodkové, a to se ztrátou v řádu několika milionů korun. Po posouzení všech dostupných informací dospěla DR ČKA ke zjištění, že tento stav je výsledkem dlouhodobého porušování povinností orgánem Komory a DR ČKA proto v souladu s ustanovením odst. § 13 odst. 2 OJVŘ ČKA vydává tento

KONTROLNÍ NÁLEZ

ve věci

Porušení povinností při správě hospodaření Komory a Porušení rozpočtové kázně orgánem Komory

1. ÚVOD DO PROBLEMATIKY – ZAČÁTEK ROKU 2019 V KOMOŘE

V rámci kontrolní činnosti si dozorčí rada nechává od kanceláře předkládat průběžné, zpravidla čtvrtletní přehledy hospodaření. Přehledy hospodaření České komory architektů (dále též jen „ČKA“ nebo „Komora“) a České ceny za architekturu (dále též jen „ČCA“), zpracovávané za představenstvo v posledních letech ředitelkou kanceláře ČKA (dále též jen „Kancelář“), Ing. arch. Marií Špačkovou, byly Dozorčí radě ČKA (dále též jen „DR ČKA“ nebo „DR“) dlouhodobě předkládány se zpožděním (nebo někdy i vůbec) a povětšinou v nedostatečně sdělné podobě. Největší slabinou těchto přehledů bylo, že ředitelka v nich nedokázala jasně rozlišovat položky faktické od položek hypotetických, což působilo problémy při ověřování relevance sdělovaných informací.

Dne 6. listopadu loňského roku obdržela DR ČKA od ředitelky kanceláře ke kontrole přehled hospodaření Komory za proběhlé III. čtvrtletí roku 2018. Z obsahu tohoto přehledu nabyla DR ČKA silné znepokojení nad vyvíjejícím se průběhem hospodaření, které se rozhodla obratem osobně projednat s předsedou Komory a ředitelkou Kanceláře. Po průběžném celoročním ujišťování ze strany ředitelky o tom, že zasmlouvání sponzorů a vybírání jejich sponzorských darů je stále v procesu a potřebuje svůj čas, DR z posledního přehledu zjistila, že ani 13 dnů před konáním závěrečného večera 3. ročníku ČCA nemá komora fyzicky vybraných více, než ca 10 % z očekávaných sponzorských darů a jejich většina není krytá žádnými řádnými smluvními dokumenty – jednalo se stále pouze o přísliby darů, které byly věci domluvy mezi ředitelkou a sponzorem. Byla vyjádřena silná obava, že vybrat všechny očekávané (ředitelkou deklarované) sponzorské dary se může nezdařit a 3. ročník soutěže ČCA může opět skončit ve schodku, tak jako ročník první. V takovém případě potom musí být vzniklý dluh uhrazen z finančních rezerv komory, respektive finanční prostředky komory, poskytované průběžně Komorou soutěži ČCA jako půjčka na profinancování cashflow probíhajícího ročníku¹, se již nepodaří ze strany soutěže ČCA vrátit

¹ při zakládání soutěže deklarované naprosté oddělení financování ČCA od financí ČKA nebylo v následné praxi proveditelné – jak reálně probíhalo financování běžného ročníku soutěže ČCA (a rizika z toho pramenící) popsala DR ČKA podrobně již ve své závěrečné zprávě za rok 2017: „...valná většina příspěvků od sponzorů je proplácena až před závěrečným galavečerem anebo po něm, příprava soutěže a jejich průběžných doprovodných akcí proto musí být nejdříve financována (založena) z vlastních prostředků komory. Míra jistoty návratnosti takto vložených vlastních prostředků komory souvisí s tím, jak brzy se komoře

nakonec zpět do Komorových úspor. Celá otázka úspěchu či neúspěchu stála na tom, zda se skutečně podaří vybrat očekávané sponzorské dary, což mělo dle sdělení ředitelky nastat v návaznosti na uskutečnění slavnostního galavečera dne 19. listopadu 2018. Po vzájemné domluvě byla proto tehdy naplánována nová společná schůzka na polovinu ledna 2019, na které měla ředitelka kanceláře předložit již dokončený přehled hospodaření 3. ročníku ČCA, včetně doložení skutečně vybraných sponzorských darů. Na tuto schůzku však pod vlivem následného vývoje událostí již nedošlo.

Již dne 4. ledna 2019 informovalo představenstvo dozorčí radu o tom, že na základě vnitřní kontroly, započaté na sklonku roku 2018, zjistilo mnohá podezření na možná pochybení v jednání ředitelky kanceláře při výkonu její funkce. Konkrétně byly vyzdvíženy následující hlavní pochybnosti:

- podezření na možnou zpronevěru způsobenou ředitelkou komory chováním ve střetu zájmů (proplácení finančních prostředků spřízněným osobám),
- nedostatečné informování představenstva o chodu hospodaření ČKA, nepředkládání průběžných přehledů hospodaření,
- neinformování o stavu běžného účtu a o důležitých rozhodnutích s tím souvisejících (významné faktury po splatnosti).

V této souvislosti byla DR ČKA přizvána k účasti na zahájeném vnitřním šetření, které mělo dále objasnit výše zmíněná podezření. V rámci těchto šetření, která probíhala v průběhu měsíců ledna a února:

a) byl sestaven podrobný seznam plateb prováděných ředitelkou kanceláře potenciálně ve střetu zájmů – jednalo se o platby ve prospěch manžela arch. Špačkové (za rok 2018 v celkové výši 513.064,- Kč) a platby ve prospěch společností B. M. Stav, s.r.o. a RESORT.CZ, s.r.o., které jsou blízké arch. Špačkové či jejímu manželovi (za rok 2018 v celkové výši 452.264,- Kč). Úhrnem se jedná o částku 965.328,- Kč a pro úplnost nutno uvést, že se jednalo o velké množství plateb v malých částkách. Na žádnou z takto vyfakturovaných činností neexistují písemné objednávky či předávací protokoly, vystavené faktury neobsahují přílohu se specifikací provedených činností. V případě faktur M. Špačka byla nadto většina z nich proplácena nestandardně v hotovosti přímo z pokladny komory. Určité činnosti těmito subjekty pro ČKA provedeny byly, částky na fakturách jsou však dle vyjádření předsedy komory: *"..zjevně, odhadem dvojnásobně, nadsazené, ve schváleném rozpočtu s nimi nebylo počítáno"*.

b) vzniklo důvodné podezření, že ředitelka kanceláře ze své pozice záměrně manipulovala s výkazem přehledu výsledků hospodaření a s účetnictvím komory samotným, podezření se týká zejména účelového přesouvání rozpočtových položek jak v rámci účetnictví běžného roku (mezi jednotlivými středisky, se snahou zlepšovat obraz hospodaření ČCA), tak v účetnictví meziročním (se snahou zlepšovat obraz hospodaření ČKA, i za cenu nepřiznání reálně vzniklých závazků, které byly mlčky přesouvány do dalšího účetního roku). 4. ledna 2019 předložila ředitelka kanceláře představenstvu a dozorčí radě její "Kvalifikovaný odhad výsledku hospodaření ČKA a ČCA v roce 2018", předvádějící výsledek hospodaření komory jako zcela vyrovnaný. Jak však bylo později v rámci probíhající kontroly rozklíčováno, tento kvalifikovaný odhad neuváděl pravdivé údaje o skutečně vybraných výnosech (ty byly nadhodnocené²) a neuváděl pravdivé údaje o skutečných nákladech (ty byly podhodnocené). Kvalifikovaný odhad rovněž neobsahoval významné uplatňované (a dosud neuhrazené) pohledávky třetích osob (vzniklé v roce 2018), které musely být ředitelce známy - nejvýznamnější z nich je pohledávka fy. Vachler Art Company (opět s podezřením na střet zájmů) za filmové práce spojené s dokumentováním průběhu 3. ročníku ČCA, ve výši 0,9 mio. Kč.

c) bylo zjištěno podezření na dlouhodobé schodkové hospodaření komory, které se neobjevovalo v závěrečných zprávách představenstva o plnění rozpočtu. Zvyklostí těchto zpráv o výsledku hospodaření bylo zabývat se výlučně popisem "Rozpočtového hospodaření" - jaký byl návrh rozpočtu a jaké byly pak jeho skutečné náklady a výnosy. Mimorozpočtové položky se neuváděly. Součástí zprávy nebývala informace o stavu vývoje

podaří mít uzavřené sponzorské smlouvy.. zdaleka ne všechny smlouvy byly uzavřeny na počátku, shánění sponzorů probíhalo po celou dobu příprav.. výsledek jednání se sponzory nebyl z podstaty věci zaručený a návratnost předem vložených prostředků komory tak byla v čase vnímána jako riziková..."

² V přehledu partnerů ČCA jsou uváděny subjekty, kterým nebyly vystaveny žádné faktury, nebo které sice Komoře peníze poskytly, ale nikoli na ČCA.

dlouhodobých úspor komory. Ve zprávách byl vždy uváděn pouze "Aktuální stav účtu k 31. 12." s informací, že "aktuální stav účtů k datu 31. prosince vždy daného roku souvisí s aktuálně prováděnými transakcemi na straně příjmů i na straně výdajů a má pouze informativní charakter". V rámci tohoto vyšetřování si nyní DR nechala (za pomoci účetní firmy) z účetních závěrek posledních 3 let započtením všech dluhů a pohledávek daného období vyčíslit hodnoty 'relativních' meziročních zůstatků na účtu³ a byl tak zjištěn skutečný vývoj stavu dlouhodobých úspor komory:

DLOUHODOBÉ ÚSPORY KOMORY	relat. úč. zůstatek k 31.12. b.r. (úspory komory)	meziroční rozdíl	výsledek hospodaření dle zprávy PS pro VH	rozdíl oproti účetnímu zůstatku (nedoložený úbytek z účtu)
konec 2015	7,7 mio. Kč			
konec 2016	4,8 mio. Kč	úbytek 2,9 mio. Kč	schodek 2,353 mio. Kč	- 0,547 mio. Kč
konec 2017	3,6 mio. Kč	úbytek 1,2 mio. Kč	vyrovnané (+ 166 Kč)	-1,2 mio. Kč
<i>předpoklad konec 2018</i>	<i>předpoklad -0,7 mio. Kč?</i>	<i>předpoklad úbytek 4,3 mio. Kč?</i>	<i>předpoklad schodek 4,3 mio. Kč?</i>	<i>předpoklad 0,- Kč?</i>

Částky pro rok 2018 ve výše uvedené tabulce jsou uváděny jako předpokládané – v době sestavování tohoto kontrolního nálezu ještě nebyla zcela dokončená účetní závěrka, ani její audit. Uváděné částky jsou proto převzaty z průběžných pracovních výstupů prací na účetní závěrce. Tabulka však každopádně již nyní ukazuje, že dlouhodobé úspory na účtu komory za poslední 3 roky klesly do sféry iracionálních čísel. Současně se v tabulce ukazují rozdíly mezi výsledky hospodaření deklarovanými ve zprávách PS (Představenstva ČKA) pro Valné hromady a mezi tím, jak hospodaření dopadlo dle výsledků účetních závěrek. Vysvětlení těchto rozdílů je předmětem dalších kroků v rámci probíhajícího vnitřního šetření.

d) DR ČKA se v rámci proběhlého vnitřního šetření dozvěděla i fakt, že Ing. arch. Marie Špačková byla již v době pověření řízením kanceláře ČKA v exekuci a tento stav trvá do dnešních dnů. Dle vyjádření předsedy Komory ani představenstvo jako celek nebylo o této informaci oficiálně informováno, neboť byla považována za osobní a citlivou. Někteří členové představenstva však tuto informaci získali již v roce 2015, v době po provedení výběrového řízení na sekretáře ČKA, ze kterého vzešla Ing. arch. Marie Špačková jako vítěz. Z této souslednosti vyplývá, že do funkce ředitelky Kanceláře (zodpovědné mmj. zejm. za správu hospodaření) byla M. Špačková jmenována už s povědomím představenstva o její osobní finanční situaci. Dle vyjádření předsedy Komory k této otázce prý povědomí o existenci exekuce nevyvolávalo pochyby o způsobilosti arch. Špačkové hospodařit s finančními prostředky Komory.

Ukončení pracovního poměru s Marií Špačkovou

Na základě všech zjištěných faktů dospělo v průběhu vyšetřování představenstvo ČKA k rozhodnutí odvolat Marii Špačkovou z výkonu všech jí svěřených funkcí a dne 22. 1. 2019 na svém mimořádném zasedání rozhodlo o ukončení pracovního poměru s Ing. arch. Marií Špačkovou. Stejněho dne arch. Špačková přistoupila na nabídnutou dohodu o ukončení pracovního poměru a přestala být s okamžitou platností zaměstnankyní Kanceláře ČKA.

Způsobená škoda

Z výše popsaných faktů rovněž vyplývá, že Ing. arch. Marie Špačková během výkonu své funkce ředitelky Kanceláře ČKA porušovala povinnosti zakotvené v její pracovní smlouvě, když málo (nebo vůbec) informovala představenstvo (jako jí nadřízený orgán) o důležitých rozhodnutích, která činila, překračovala své pravomoci, když jménem komory objednávala a proplácěla plnění, která byla v rozporu a zejména nad rámec schválených rozpočtů. V současném stupni poznání celé věci ještě není možné s jistotou tvrdit, které z jejích jednotlivých problematických kroků byly činěny jako vědomé, či nevědomé porušení povinností (úmysl či nedbalost). Jisté však už dnes je, že tyto její kroky ve svém důsledku způsobily Komoře značnou finanční ztrátu. V současné době probíhá dokončení vnitřního vyšetřování celé této kauzy a orgány Komory zvažují možné další právní kroky, pro pohnání Ing. arch. Marie Špačkové k zodpovědnosti za její jednání.

³ *relativní zůstatek – zůstatek na účtu k 31.12. po započtení pohledávek a dluhů daného účetního období*

2. KONTROLNÍ NÁLEZ VE VĚCI PORUŠENÍ POVINNOSTÍ PŘI SPRÁVĚ HOSPODAŘENÍ KOMORY ORGÁNEM KOMORY

Přestože z výše popsaných okolností vyplývá, že většinu pochybení lze spatřovat v jednání osoby bývalé ředitelky Kanceláře, je za její chování ve výsledku zodpovědné představenstvo ČKA. Celá Kancelář ČKA, včetně její ředitelky, je (dle § 24 odst. 1 OJVŘ ČKA) pomocným výkonným orgánem Komory⁴, který má za úkol zajišťovat plnění úkolů uložených Komoře Zákonem⁵. Pro tento účel má představenstvo vytvořit vhodnou strukturu kanceláře, umožňující účinné plnění svěřených úkolů, šetrné a účelné nakládání finančními prostředky a majetkem Komory.

Během probíhajícího vyšetřování představenstvo přiznalo dozorčí radě, že mělo s fungováním bývalé ředitelky v čase podobné problémy, jako dozorčí rada – nedostávalo (nebo dostávalo pozdě) od ní informace, které po ní požadovalo, předané informace byly zamlžené tak, že bylo mnohdy těžké jim bez dalšího vysvětlování porozumět. Narozdíl od dozorčí rady, která si na tuto věc představenstvu opakovaně stěžovala, ale nebylo v její působnosti aktivně zasahovat do chodu Kanceláře, představenstvo tuto působnost mělo, ale nevyužilo.

K posuzování celé věci je třeba úvodem uvést, že nyní, když byl proběhlým šetřením rozkryt celý rozsah problému, jeví se věci výrazně jasnější a jejich řešení více nasnadě, než tomu bylo v průběhu doby, kdy se tyto věci děly a nebyly vnímány takto širokou nadhledovou optikou. Nicméně tak, jak byla celá věc nyní diskutována s představenstvem, to z pohledu dozorčí rady vypadá, že hlavní důvody, proč představenstvo za celou dobu neprovedlo aktivní zásah do způsobu fungování ředitelky, byly dva.

Prvním důvodem byla velká míra důvěry (minimálně některých členů představenstva) ve schopnosti Marie Špačkové a v její odhodlané nasazení do práce. Krom plnění svých povinností sekretáře a ředitelky kanceláře byla hlavní organizátorkou zcela nové soutěže, sama se ujala úkolu shánět pro tuto soutěž nezbytné finanční partnery. První ročník soutěže skončil sice v přiměřené ztrátě, ale již ten druhý skončil s vyrovnaným rozpočtem. Věhlas ceny stoupal a s ním povědomí společnosti o Komoře a architektuře jako takové, což bylo hlavním smyslem konání celé soutěže, který, jak se zdá, se daří úspěšně naplňovat. Nálada byla zkrátka optimistická a s ní rostla i vůle odpouštět (zdánlivě) drobná pochybení, např. ve zpožděném výkazu hospodaření.

Druhým důvodem, proč představenstvo neprovedlo aktivní zásah do způsobu fungování ředitelky, byla prý absence standardních 'základních nástrojů řízení zaměstnance', kterými jsou výše platu a udělování odměn. Jelikož byla Marie Špačková po celou dobu výkonu svého pracovního zařazení ve výkonu exekuce, byla jí většina platu strhávána a odváděna na splácení dluhu. Představenstvo tak dle svého vyjádření nemělo nástroje pozitivní motivace a při vymáhání svých požadavků by tak nemělo jinou možnost než ředitelku propustit, což by byl razantní krok, ke kterému se, s ohledem na výše zmiňované pozitivní vnímání celkových přínosů práce ředitelky, nikdy neuchýlilo. Pokud se tedy dříve představenstvo domnívalo, že existence exekuce nad osobou Ing. arch. Marie Špačkové není překážkou pro její jmenování do funkce ředitelky Kanceláře a nebude mít žádný vliv na její fungování v této funkci, praxe ukázala, že tomu bylo naopak, neboť to vypadá, že s exekucí související aspekty možností (resp. nemožností) odměňování ovlivnily jednání představenstva při řízení ředitelky v jejím úřadu zásadním způsobem.

Z pohledu DR ČKA však představenstvo pochybilo zejména tím, že do rukou jediné osoby svěřilo v čase velké množství zodpovědnosti a pravomocí a nezajistilo si k tomu účinný způsob provádění kontroly všech činností, vykonávaných touto osobou, nemluvě o rizicích spojených s nezastupitelností takto samojediné osoby. Ředitelka kanceláře neměla žádného zástupce, který by byl oprávněn k přístupu do celé její agendy a mohl by tak upozornit na případné vznikající problémy, které by měl možnost vidět. To se nakonec i stalo, když byla představenstvem zástupkyní ředitelky v druhé polovině roku 2018 jmenována Mgr. Daniela Rybková, která postupně (a poměrně rychle) začala rozkrývat jednotlivé problémy a přispěla tím k odhalení pozadí celé této kauzy a ke spuštění celého probíhajícího vnitřního šetření.

⁴ *potažmo výkonným orgánem Představenstva, které Kancelář zřizuje a kterému se Kancelář v plné míře zodpovídá*

⁵ *Zákon č. 360 /1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, zde konkrétně jeho ustanovení § 23 odst. 6 a 7 (veškerá obecná působnost Komory)*

KONTROLNÍ NÁLEZ VE VĚCI PORUŠENÍ POVINNOSTÍ PŘI SPRÁVĚ HOSPODAŘENÍ KOMORY ORGÁNEM KOMORY

Představenstvo ČKA, jako orgán zodpovědný za činnost ředitelky Kanceláře ČKA, závažně porušilo povinnosti stanovené vnitřními řády Komory, když:

- nedodrželo ustanovení § 24, odst. 1, OJVŘ ČKA tím, že nevytvořilo vhodnou strukturu Kanceláře a nezajistilo tak pro sebe kontrolu nad plněním úkolů, svěřených Kanceláři a kontrolu nad šetrností a účelností nakládání finančními prostředky a majetkem Komory,
- nedodrželo ustanovení § 4, odst. 6, OJVŘ ČKA, když nezajistilo řádné zpracovávání zjednodušené čtvrtletní bilance, poskytující základní informace o aktuální majetkové a finanční situaci Komory a o účinnosti a účelnosti jejího hospodaření v uplynulém kalendářním čtvrtletí,
- nedodrželo ustanovení § 4, odst. 7, OJVŘ ČKA, když nezajistilo řádné zpracovávání měsíčního účetního výkazu hospodaření Komory, poskytujícího základní informace o aktuální majetkové a finanční situaci Komory a o účinnosti a účelnosti jejího hospodaření v uplynulém měsíci.

Porušení těchto povinností ve výsledku vedlo k vytvoření bezprecedentního schodku hospodaření ČKA v průběhu roku 2018, v očekávané celkové výši 5,2 mio. Kč (4,3 mio. Kč účetně + 0,9 mio Kč. potenciální pohledávka Vachler Art Company). Závažnost porušení vnitřních řádů Komory spatřuje DR ČKA v dlouhodobosti, ve které k tomuto porušování povinností docházelo.

3. KONTROLNÍ NÁLEZ VE VĚCI PORUŠENÍ ROZPOČTOVÉ KÁZNĚ ORGÁNEM KOMORY

Pro rozbor tematiky ve věci dodržování rozpočtu na tomto místě DR úvodem předkládá přehlednou rekapitulaci toho, jak byl rozpočet 3. ročníku navržený a schválený VH 2018 a jak byl následně čerpaný (vycházející z očekávaných výsledků účetní závěrky za rok 2018) :

NÁKLADY ČKA 2018

rozpočet ČKA 2018, schválený VH 2018 ve výši 4,15 mio.

Kč se rozpadal do dvou položek:

	navrženo	zapláceno	rozdíl
- náklady realizace vlastního 3. ročníku ČKA 2018	3,77 mio. Kč	5,235 mio. Kč	-1,465 mio. Kč
- náklad 2. ročníku ČKA 2017, přetažený do roku 2018	0,38 mio. Kč	0,38 mio. Kč	dluh zaplacen

VÝNOSY ČKA 2018

	navrženo	vybráno	nevybráno
	4,7 mio. Kč	2,655 mio. Kč	-2,045 mio.

rozdíl mezi vybranými sponzorskými dary

a skutečnými realizovanými náklady (ztráta)

-2,58 mio. Kč

ZTRÁTY (zahrnuté v účetnictví)

	ztráta samotné ČKA 2018	ztráta samotné ČKA	ztráta ČKA celkem vč. ČKA
	2,58 mio. Kč	1,7 mio. Kč	4,3 mio. Kč

+ v současnosti je ještě evidována pohledávka společnosti Vachler Art Company za filmové práce provedené v rámci 3. ročníku ČKA, která bude muset být hrazena z rozpočtu roku 2019; tato již dnes známá pohledávka není představenstvem vykazována v rámci účetní závěrky roku 2018⁶

+
pohledávka VAC
0,9 mio. Kč

Celková ztráta vytvořená 3. ročníkem ČKA (v očích DR)

3,48 mio. Kč

⁶ faktury, které Petr Vachler vystavil na začátku tohoto roku, zatím nebyly komorou přijaty, neboť se řeší způsob jejich akceptace, když k nim neexistují žádné oficiální objednávky (ředitelka práce objednala, ale jen ústně); dle informace Kanceláře byly tyto faktury dobropisovány a s Petrem Vachlerem je domluvené, že nové budou vystavené až po valné hromadě, které bude navrhováno jejich proplacení; nejedná se tedy sice zatím o účetní položku, ale jedná se o komoře známou budoucí pohledávku a podle názoru DR by měla být v účetní závěrce zobrazena, např. jako „známá potenciální pohledávka“

Vzniklý účetní schodek hospodaření ČKA v roce 2018 v celkové očekávané (účetní) výši 4,3 mio. Kč je majoritně tvořen ztrátou 3. ročníku ČCA a dílem pak i ztrátou samotné ČKA. Rozpočet, schválený VH 2018 pro uspořádání 3. ročníku ČCA byl 3,77 mio. Kč s představou výnosů ve výši 4,7 mio. Kč. Výnosy byly navrženy vyšší než náklady záměrně - přebytek výnosů měl být využit na (částečné) splacení dluhu, který si ČCA vytvořila vůči ČKA v jejím 1. ročníku. Reálné náklady 3. ročníku však nastoupaly na částku 5,235 mio. Kč, zatímco reálné výnosy ze sponzorských darů dosáhly jen částky ca 2,655 mio. Kč, z čehož vyplývá výše schodku soutěže 2,58 mio. Kč. Pokud by při realizaci této akce byl dodržen plánovaný rozpočet 3,77 mio. Kč, byla by ztráta oproti reálným výnosům pouze 1,115 mio. Kč. Takovou ztrátu by ještě (za patřičného vysvětlení) bylo možné akceptovat jako naplnění přítomného rizika, že se zkrátka nepodařilo zajistit sponzory v předem namyšlené výši. Reálně je tu však dalších účetních 1,465 mio. Kč, resp. celkových 2,165 mio. Kč (se započtením pohledávky VAC), které byly vynaloženy nad rámec schváleného rozpočtu, aniž by předtím bylo o změně schváleného rozpočtu rozhodováno způsobem, který pro takovou situaci stanovují naše vnitřní řády (stavovské předpisy).

Během vnitřního vyšetřování vyšlo najevo, že většina negativních dopadů byla způsobena kroky bývalé ředitelky Kanceláře, o kterých představenstvo nebylo informováno. Jak ale naznačují indicie, vzešlé ze slyšení členů představenstva a samotné arch. Špačkové, ne vždy bylo představenstvo zcela neinformováno.

Z proběhlých slyšení členů představenstva a zejména z obhajoby samotné arch. Špačkové vyplývá, že o svých záměrech uspořádat některé akce (např. Galavečer ČCA, Architekti na jedné lodi 2018) s vyšším rozpočtem, než byl ten schválený, představenstvo zřejmě informovala. Obsahem těchto informací pravděpodobně nebyly podrobné (přesné) návrhy úprav rozpočtů, ale z jejich obsahu muselo být všem zřejmé, že se hovoří o navýšování rozpočtů a argumenty ředitelky prý bylo ujišťování o tom, že na takové navýšení má „*sehnané příspěvky sponzorů, kteří jsou z akcí nadšení*“. Pomineme-li fakt, že pravdivost tvrzení o zajištění navýšených příspěvků nemělo představenstvo jak ověřovat, neboť ředitelka mu jej nemusela nijak dokládat (uzavřenými sponzorskými smlouvami), je k pozastavení skutečnost, že bylo odsouhlasováno (jakékoliv) investování takových navíc získaných prostředků do navýšování rozpočtu základní akce, když neopomenutelným (rozpočtovým) úkolem celého hospodaření ČCA mělo být pokusit se zajistit sponzorské dary ve výši převyšující její náklady a takto vzniklý přebytek použít jako (alespoň částečnou) splátku dluhu, který si tato soutěž vůči ČKA vytvořila schodkem 1. ročníku.

Jelikož z těchto jednání neexistují žádné zápisy, DR ČKA nemá zcela podrobné informace o konkrétních jednáních mezi ředitelkou kanceláře a představenstvem, potažmo Grémiem ČCA o záměrech a odsouhlasování navýšování rozpočtů. Podle toho, jak vše nakonec dopadlo je však jisté, že rozpočty proběhlých akcí navýšeny byly a ani v jediném případě se o takovém navýšení DR ČKA nedozvěděla formou, kterou stanovují naše předpisy – tedy, že by dozorčí rada byla požádána o odsouhlasení takového navýšení předtím, než o něm rozhodne představenstvo.

Nejvýraznější příklady, kdy byly v roce 2018 při realizaci exemplárně navýšeny předem schválené rozpočty, jsou tři:

- uspořádání Galavečera ČCA v mnohem exkluzivnějším prostředí Fóra Karlín, než tomu bylo v předchozím ročníku v holešovickém industriálním prostoru Jatka 78, kdy oproti schválenému rozpočtu 1,25 mio. Kč stála realizace 2,25 mio. Kč,
- druhým zcela flagrantním příkladem je zrealizování loňského ročníku akce Architekti na jedné lodi opět v exkluzivnější lokaci, než byla běžná a navíc s nesmyslně nafouknutým programem, kdy tato akce s rozpočtem schváleným podle zkušeností předchozích let ve výši 50 tisíc Kč, vyšla v roce 2018 Komoru na 560 tisíc Kč (11x překročený rozpočet ;)
- na filmové práce společnosti Vachler Art Company (VAC), dokumentující celou akci, bylo rozpočtem vyčleněno 400 tisíc Kč, ředitelka však (podle pohledávek, uplatňovaných nyní VAC) objednala jménem komory (bez jakéhokoliv dokladu) tyto (dnes již provedené) práce v rozsahu 1,16 mio. Kč.

KONTROLNÍ NÁLEZ VE VĚCI PORUŠENÍ ROZPOČTOVÉ KÁZNĚ ORGÁNEM KOMORY

Představenstvo ČKA, závažně porušilo povinnosti stanovené vnitřními řády Komory, když se při rozhodování o změnách schváleného rozpočtu neřídilo postupy danými pro tuto situaci:

- ustanovení § 4c, odst. 1 a), b), c) OJVŘ ČKA – jakékoliv změny rozpočtu se provádí formou rozpočtového opatření, kterým se přesouvají rozpočtové prostředky mezi jednotlivými položkami rozpočtu (§ 4c 1a), používají se nové, rozpočtem nepředvídané výnosy k úhradě nových, rozpočtem nezajištěných nákladů (§ 4c 1b), vážou se rozpočtové náklady, jestliže je jejich krytí ohroženo neplněním rozpočtových výnosů (§ 4c 1c),
- ustanovení § 4c, odst. 2) OJVŘ ČKA – o změně rozpočtu dle odst. 1b (použití nových, rozpočtem nepředvídaných výnosů k úhradě nových, rozpočtem nezajištěných nákladů) rozhoduje představenstvo po předchozím odsouhlasení navrhovaného navýšení v dozorčí radě,
- ustanovení § 4 odst. 8 OJVŘ ČKA – o navrhovaných jednorázových výdajích v částce 150.000 Kč a vyšších představenstvo ČKA uvědomí dozorčí radu ČKA.

Porušení těchto povinností ve výsledku vedlo k navýšení celkového schodku hospodaření ČKA v roce 2018. Z celkového účetního schodku 3. ročníku ČKA 2,58 mio. Kč bylo 1,465 mio. Kč (tj. 57 %) utraceno nad rámec schválených rozpočtů. K těmto 1,465 mio. Kč je možné připočítat částku dalších 0,7 mio. Kč ze současné pohledávky společnosti Vachler Art Company, přesahující schválený rozpočet na filmové práce (ta nebyla dosud uhrazena a není dle informací známých DR zahrnuta v účetní ztrátě roku 2018, bude muset být uhrazena z financí roku 2019). Celkem tedy bylo nad rámec schváleného rozpočtu utraceno 2,165 mio. Kč.

Závažnost porušení vnitřních řádů Komory spatřuje DR ČKA nejen v opakování takového jednání (změny schváleného rozpočtu, resp. výdaje nad jeho rámec byly provedeny ve více případech) ale i v celkovém rozsahu ztráty pro Komoru, ke kterým toto jednání představenstva ve svém důsledku vedlo.

4. MECHANISMUS KONTROLNÍHO NÁLEZU

Mechanismus kontrolního nálezu je pregnantně popsán našimi vnitřními řády, konkrétně se jedná o ustanovení obsažené v jednotlivých odstavcích § 13 OJVŘ ČKA. Zjistí-li dozorčí rada při své kontrolní činnosti porušení povinností stanovených zákonem nebo vnitřními řády Komory některým orgánem Komory, vydá o tomto svém zjištění kontrolní nález a ten neprodleně doručí orgánu, jehož se zjištění týká. Tento orgán je povinen se k nálezu vyjádřit ve lhůtě, kterou stanoví vzhledem k okolnostem dozorčí rada. V téže lhůtě zjedná orgán nápravu skutečností, jichž se kontrolní nález týká. Po uplynutí dané lhůty posoudí dozorčí rada, zda došlo k dostatečné nápravě a shledá-li, že k nápravě nedošlo, nebo že pochybení mělo za následek závažné nenapravitelné skutečnosti, zveřejní dozorčí rada svůj kontrolní nález spolu s vyjádřením příslušného orgánu a popřípadě se svým vlastním vyjádřením v nejbližším vydání Bulletinu ČKA. Kontrolní nálezy schválené dozorčí radou v příslušném období se stávají spolu s vyjádřeními dotčených orgánů přílohou zprávy dozorčí rady pro valnou hromadu Komory. Valná hromada pak v rámci projednávání zprávy dozorčí rady posoudí a rozhodne, zda z kontrolních nálezů vyvodí pro činnost, popřípadě personální obsazení dotčených orgánů nějaké důsledky.

5. LHŮTA PRO VYJÁDŘENÍ DOTČENÉHO ORGÁNU

DR ČKA považuje celou situaci, která v Komoře na začátku tohoto roku nastala za velmi vážnou a považuje za naprosto nezbytné připravit všechny podklady pro její posouzení nadcházející Valnou hromadou dne 13. dubna 2019. Jelikož do plánované valné hromady zbývá už velmi málo času, je třeba zkrátit všechny lhůty pro jednotlivé zbývající kroky.

DR ČKA se proto rozhodla vydat urychleně tento kontrolní nález, přestože hlavní vnitřní vyšetřování celé kauzy nebylo ještě zcela dokončeno, přestože do dnešního dne nemá k dispozici konečné výsledky účetní závěrky a výsledky auditu.

Ze stejného důvodu časové tísně využívá DR ČKA možnost vzhledem k okolnostem zkrátit lhůtu pro vyjádření dotčeného orgánu a

vyzývá představenstvo ČKA, aby se k tomuto kontrolnímu nálezu vyjádřilo ve lhůtě do 18. března 2019.

Po tomto termínu si DR ČKA vyhrazuje čas na to, aby mohla k vyjádření představenstva případně vypracovat i své další vyjádření a vše pak zapracovat do své závěrečné zprávy do 2. dubna, kdy je tisková uzávěrka podkladů pro valnou hromadu ČKA.

6. ZÁVĚREČNÉ UPOZORNĚNÍ DOZORČÍ RADY ČKA

DR ČKA je názoru, že v kontrolním nálezu zmíněná pochybení jsou toho charakteru, kdy jejich následky jsou závažné nenapravitelné skutečnosti. Dozorčí radou očekávaným obsahem vyjádření dotčeného orgánu tak není jen podání vysvětlení toho, co se stalo, ale současně představení návrhů, jak v budoucnu zamezit možnosti opakování takové situace.

DR ČKA upozorňuje, že z jejího pohledu je pořádání dalšího ročníku ČCA ve velkém ohrožení, neboť jak již dnes víme, realizace této soutěže se neobejde bez potřeby půjčovat si od Komory peníze na průběžné profinancování všech akcí a jak to vypadá podle výsledku hospodaření loňského roku, Komora už nemá dále z čeho půjčovat, neboť její úspory byly zcela vyčerpány. Krom toho lze konstatovat, že pořádání dalšího ročníku přináší už předem další rizika pro v současné době zadluženou Komoru, neboť zpětné ohlednutí ukazuje, že průměrná roční ztráta ČCA po uběhlých 3 letech je 1,9 mio. Kč⁷ a je nutné si proto stále uvědomovat riziko, že zajistit předem plánované sponzorské dary se může opět nezdařit tak, jako se to zatím pokaždé stalo.

Krom soutěže ČCA se však vyčerpáním finanční zálohy v ohrožení ocitla i samotná Česká komora architektů a její suverenita, neboť ani jakékoliv jiné nenadálé výdaje už nemá čím krýt.

Ing. arch. Miroslav Holubec
předseda dozorčí rady
České komory architektů

V Praze dne 25. února 2019

⁷ ztráta 1. ročníku 1,7 mio Kč; druhý ročník byl prezentován jako vyrovnaný, ale již v návrhu rozpočtu 3. ročníku byla obsažena položka doplacení dluhu 2. ročníku 0,38 mio. Kč; ztráta 3. ročníku (vč. pohledávky Petra Vachlera) je nyní 3,5 mio. Kč = ztráta 3 let celkem 5,6 mio. Kč / 3 = průměrná roční ztráta ČCA ve výši 1,87 mio. Kč